

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

10 De simonia, quae committitur in resignationibus beneficiorum spe, &
confidentia factis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Primò, quia habent speciem hereditariæ successiõnis, quam Canones, & iura deserantur.

Secundò quia si sãnt sine consensu beneficiarii, præbeant occasionem optandæ, & captandæ mortis, quam ipsæ etiam leges ciuiles maximè improbant, & damnant.

Tertiò, quia sæpe eiusmodi regressus concedebantur eõ sanguineis, propinquis, amicis, etiam indignis.

Quartò, quia conuentiones, conditiones, & pacta in beneficiis iure Canonico improbantur.

His positis, primò queritur, An eiusmodi regressus Simoniam reuera contineat? Respondeo, si tales resignationes priuatae resignantium, vel ordinariorum auctoritate fierent, Simoniacæ essent, quia fierent cum pacto, & conditione: at Beneficia resignari, & conferri gratis debent, non pretio, vel aliquo commo dato, vel recepto.

Secundò queritur, Quo modo tales resignationes auctoritate pontificia admittantur, si reuera Simoniam sapiant? Respondeo, eas resignationes pontificia auctoritate, ab omni conditione, & pacto purgari, ac proinde omni simoniæ prauitate liberari. Nam in resignationibus, quando Romanus Pontifex resignanti concedit, id facti gratis, & liberaliter, alioqui enim potest nuro suo regressum denegare, quamobrem si is, qui resignat, propria auctoritate sibi regressum reseruaret, Simoniacus simpliciter conferretur, quia resignatio cum pacto, vel conditione esset, ac proinde minimè gratuita.

Tertiò queritur, An post Concilium Trid. aliqui regressus ad beneficia auctoritate pontificia concedantur? Respondeo, concedi. Nam vsu, & stylo curiæ Romanæ, quando quis beneficium resignauit, vel lite de beneficio mota cessit, Pontifex reseruatur pensionem impositam in fructibus beneficii alterius, & concedit regressum, siue accessum, siue ingressum ad beneficium pensione oneratum, quando Beneficiarius debitor pensionis eam non soluit infra triginta dies, & sex mensibus elapsis post illos triginta dies, pertinaciter in censuris Ecclesiasticis persistit. Pensionatio itaque datur facultas regrediendi, vel accedendi, vel ingrediendi ad beneficium, in quo est imposita pensio, eo quod Beneficiarius pensionem debitam non soluerit. *Gigas de pensionib. quæst. 99. num. 22.*

Quartò queritur, Vndeiam fuerint in curia Romana introductæ beneficiorum resignationes cum regressu? Respondeo, olim admissas fuisse tales resignationes auctoritate pontificia, sed non sine consensu Resignatarii, quando enim Beneficiarius olim seruierat Ecclesiæ, & tandem scario vel morbo, vel alia incommoda valetudine impeditus Beneficium resignabat, & alius in eius locum substituebatur idoneus ad ministerium Ecclesiasticum, ne is, qui resignabat, omni vitæ subsidio destitueretur, facultatem impetrabat, vt si substitutus praemoreretur, ipse ad pristinum beneficium rediret.

Deinde verò cepit etiam vsu introduci, vt concederetur regressus ad Beneficia, etiam sine consensu eorum, qui Beneficia possidebant.

De Simonia, qua committitur in resignationibus Beneficiorum, spe, & confidentia facti.

CAPVT X.

SCIENDVM est, editam esse à Pio Quinto Constitutionem, quæ incipit *Intollerabilis*, quam habet Nauar. in *Manuali*, cap. 23. num. 110. in qua Pontifex, Pii Quartii exemplum sequutus, damnat resignationes, collationes, & præsentationes Beneficiorum ex confidentia factas. Tunc autem quis regnat Beneficium spe, & confidentia, quando dimittit illud apud legitimam superiorem spe-

rans & confidens se recepturum ab eo, in cuius gratiam beneficium resignat, ipsum Beneficium resignatum elapso aliquo tempore, vel omnes beneficia resignati fructus, vel pensionem ex fructibus illius, vel aliquid aliud commodum, vel ex alio beneficio, vel aliunde, vel ex quibuslibet Resignatarii bonis: pari ratione collatio Beneficii ex confidentia fieri dicitur, quando is, qui beneficium confert, sperat se recepturum emolumentum, vel ex ipso beneficio collato, vel aliunde. Eodem modo patronus ex confidentia dicitur præsentare Clericum ad Beneficium, quando sperat commodum ex ipso Beneficio, vel aliunde ex bonis Clerici, quem ad beneficium præsentauit.

Confidentia verò in resignationibus, collationibus, & præsentationibus potest contingere, vel cum pacto expresso, vel tacito, vel solo animo, & voluntate, absque vilo pacto.

His positis, primò queritur, Quot genera confidentiæ in Pii V. Constitutione damnentur? Respondeo, ea omnia, quæ sequuntur.

Primò, si quis resignet Beneficium ea spe, & confidentia vt is, cui confertur, postea dimittat idem Beneficium in fauorem suum, vel consanguineæ, vel amici, vel alieni cuiuslibet, quem ipse resignans nominauerit.

Secundò, si resignet ea confidentia, vt resignatarius soluat ei, vel alteri, quem nominauerit, fructus eiusdem Beneficii, vel partem illorum, vel pensionem ex fructibus eiusdem Beneficii.

Tertiò, si quis conferat Beneficium ex prædicta confidentia, vt videlicet ex illo beneficio collato percipiat fructus, vel pensionem, vel certe eius consanguineus, vel amicus.

Quartò, si patronus præsentet Clericum ad beneficium ex prædicta confidentia.

Quintò, si quis eligat alterum ad Beneficium ex eiusmodi confidentia.

Secundò queritur, An confidentia in resignationibus Beneficiorum, vel collationibus, vel præsentationibus, vel electionibus, solo animo, & voluntate concepta, sine vilo pacto expresso, vel tacito, in Pii Quinti Constitutione damnentur? Ratio dubitandi est, quia in ea dicitur laus esse, si sola dimittentis intentione, in confidentiam Beneficiorum resignetur: & in Constitutione Pii Quartii habetur: Quoties intuitu, vel contemplatione alterius recipit, quis Beneficium, etiam si non exprimat, hic habetur confidentiarius, nimirum si recipiat, & postea det consanguineo, vel affini, vel amico conferentis, vel resignantis. Nauar. in *Manuali*, cap. 23. num. 110. vers. 6. quod hac, censet in præfatis Constitutionibus pœnas non comprehendere resignationes per confidentiam in Beneficiis, si solum fuerint animo, & voluntate conceptæ. Vnde in constitutione Pii V. per illa verba (*sola dimittentis intentione*) comprehenditur non solum confidentia in pactum expressum, deducta, sed etiam ea, in qua pactum tacitè continetur, & ea, quæ in iudicio aliquo possunt coniectura probari.

Item illis verbis condemnatur confidentia, etiam si solum ex parte resignantis, conferentis, vel præsentantis fuerit, & non ex parte eius, cui Beneficium confertur, vel ad Beneficium præsentatur vel in cuius gratiam Beneficium resignatur: quod potest accidere, si confidentialis Simonia commissa fuerit ex pacto, vel tacito solum inter Titium resignantem, vel conferentem, vel præsentantem, & Caium procuratorem Sei? cui beneficium confertur, vel qui præsentatur ad Beneficium, vel in cuius gratiam Beneficium resignatur. ipso Seio nihil sciente de confidentiali Simonia, inter Titium, & Caium admissa.

Tertiò queritur, An prædicta Pii V. Constitutio irroget Pœnas iis etiam, qui tales resignationes, collationes, præsentationes ex confidentia acceperunt antè ipsam Constitutionem? Respondeo, maximè quia quamquam leges minimè extendantur ad præterita, sed ad futura tantum: vt habetur in l. *Leges, C. De legibus, & constitutionibus*, hoc tamen locum habet, nisi oppositum in ipsis legibus expri-

exprimatur, ad tale quid in prædicta constitutione expressum est, in qua dicitur: (Qui hucusque Ecclesias, Monasteria, beneficia, fructus, pensiones, aliasque res intercedente hoc confidentiarum vitio receperant, ac retinent, nisi statim ad se reuersi, & respicientes celeri dimissione, sibi prospecterint,) & reliqua, *Nauar. in Manuali, c. 27. num. 100. vers. Nota ducimo.*

Quirò queritur, Quod & quæ pœnæ constituantur in eos, qui beneficia resignant, vel conferunt, vel præsentant clericos ad beneficia ex huiusmodi confidentia? Hanc quæstionem inferius tractabo. Interim Respondeo, eas pœnas esse constitutas, quæ sequuntur.

Prima est, beneficium receptum per confidentiam, vacat ipso facto, etiam antequam is, qui recepit, impleat, quod promissit.

Secunda, Nullus alius, nisi Romanus Pontifex potest tunc in beneficium conferre, nam tum temporis collatio eius summo Pontifici reservatur.

Tertia, omnes fructus percepti sunt restituendi Apostolicæ Camere, hoc est, Pontificio fisco, etiam antè impletam conditionem ex parte vtriusque.

Quarta, omnes dispositiones circa id beneficium irritæ, & inanes habentur. V.g. reservatio pensionis, & facultas regrediendi, vel accedendi, vel regrediendi ad talia beneficia, vel facultas transferendi pensionem reservatam.

Vnde restituendæ sunt omnes pensiones perceptæ ex fructibus à primo die, quo per confidentiam fuit beneficium obtentum.

Quinta, Eiusmodi beneficiarii, qui talia beneficia recipiunt, statim ipso facto, antequam impleant, quod promissum, in excommunicationem incidunt: à qua absolui non possunt, nisi per Romanum Pontificem, quod si Cardinales fuerint, eis interdicitur ingressus in Ecclesiam.

Sexta, Tales beneficiarii amittunt ipso facto beneficia, dignitates, & officia, etiam temporalia, quæ habent in Curia Romana.

Septima, sunt inhabiles ad quævis beneficia, dignitates, & officia, etiam temporalia.

Quætes, An prædictæ omnes pœnæ contrahantur secundum conscientiam ante sententiam Iudicis, an verò ipso facto? Respondeo, contrahi, ea dempra, qua dicitur (amittere eos ipso facto beneficia, & officia, quæ antea habebant) hæc enim pœna non afficitur beneficiarius secundum conscientiam, ante iudicis condemnationem, qua crimen eius declaratur: communis enim est doctorum sententia, pœnam, qua quis priuatur ipso facto bonis, quæ habet, non contrahi nisi post declarationem criminis: declarato verò crimine per iudicem, retrò trahitur sententia ad diem commissi criminis.

Quætes itidem, An qui beneficium ex confidentia resignatum, vel collatum recepit, sed bona fide ignorans prædictas constitutiones Pontificum, pœnas, quas diximus, incurrat? Respondeo, cum in excommunicationem non incidere, quia absque culpa, nemo ex communicationi subicitur. Cæteræ verò pœnæ, quas prædictæ constitutiones imponunt, contrahuntur.

Quirò, queritur, An prædictis constitutionibus damnatur omnis resignatio beneficii ex confidentia facta? Respondeo, non damnari, quamvis aliqui sit iure communi prohibita, ut si quis beneficium suum resignet in gratiam & fauorem Titii, ut Titius resignet aliud beneficium, quod habet, vel remittat pensionem quam debet resignans in fauorem ipsius resignantis.

At verò, si quis resignet beneficium suum, eo pacto, ut ei dentur centum aurei in compensationem fructuum, quos duobus annis, vel anno solet aliqui reddere beneficium resignatum, Simonia est, non solum iure communi damnata, sed etiam prædictis constitutionibus.

Item, si quis resignet beneficium suum ex confidentia percipiendi partem fructuum ex beneficio resignato, &

accepit syngrapham, qua possit eam partem exigere, sed postea penitentia ductus pure, & simpliciter beneficium resignauit, antequam illos fructus perciperet, discussa syngrapha, in pœnas earum constitutionum incidit vna cum eo, qui beneficium per confidentiam accepit, & promissum non impleuit: quamuis vterque simoniam tantum conventionalem commiserit, quæ ex parte vtriusque ad effectum perducta non est: hoc enim habet proprium huiusmodi simonia conventionalis, per confidentiam commissæ, quod statim, ut quis recipit beneficium, antequam impleat, quod promissit, ipso facto, est excommunicatus, & ipso iure est irrita, & inanis adeptio beneficii, & debet restituere omnes fructus, quos percepit à die, quo beneficium est consecutus, cum tamen alix conventionales simoniae hoc non habeant, nec enim per eas excommunicatio contrahitur, aut irritum est ipso iure, quod fit, nisi cum ex parte vtriusque ad effectum deducantur, *ut inferius dicam. Nauar. in Manuali, c. 27. n. 100. vers. secundo nota.*

Sextò queritur, An coniecturæ, quæ in constitutione Pii V. ponuntur ad probandum, conscientiam in beneficiis locum tantum habeant in iudicio, an etiam secundum conscientiam? Respondeo, earum aliquot solum habere locum in iudicio, cuiusmodi sunt prima: si quis post dimissum resignatumque beneficium auctoritate superioris, & apprehensam à resignatario possessionem beneficii se in illud per se, vel per alium ingerit, & fructus omnes, vel partem eorum accipit, ut successor ipsi, vel propinquis suis aliquos fructus beneficii resignati remittit.

Secundò, si is, qui recipit beneficium, constituit resignantem, vel eius parentes, vel propinquos procuratores, ad percipiendos, vel locandos fructus beneficii dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, vel percipiendis donationem fecerit.

Tertiò, si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensurorum ex parte dimittentis expeditio, quæ personam dimittentis concernit, prosecuta sit, simulque expensæ, pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint.

Quartò, si quis pro concessione alicui facta, quacumque auctoritate de beneficio per se, vel alium intercellerit, vel alias in negotio concessionis, sese immiscuerit: deinde aliquid de fructibus talis beneficii facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perciperit, siue de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quomodocumque. Hæc ex Pii Quinti constitutione.

De Simonia, quæ committitur in beneficiorum collationibus.

CAPVT XI.

Primò queritur, an Simoniacus sit, qui beneficium confert alicui propter consanguinitatem? S. Thomas 2. 2. q. 100. art. 5. ad secundum, sic ait: (Si aliquis alicui spirituale alicui confert propter consanguinitatem, vel quamcumque carnalem affectionem, est quidem illicita, & carnalis collatio, non tamen Simoniaca, quia nihil sibi accipitur. Vnde hoc non pertinet ad contractum emptio nis, & venditionis, in quo fundatur Simonia. Si tamen aliquis dat beneficium Ecclesiasticum alicui hoc pacto, & intentione, ut inde suis consanguineis provideat, est Simonia manifesta.) Hac S. Thomæ auctoritate ducti. Sotus lib. 9. de Iustitia, q. 7. a. 3. & Nauar. in Manuali c. 27. num. 107. & Covarruias, lib. 2. Variar. resolutionum cap. 5. num. 4. & 5. negant Simoniacum esse eum, qui confert beneficia ob consanguinitatem Siluester in verbo Simonia, qua. 13. vers.